

**SCHRIFTELIJK ANTWOORD OP SCHRIFTELIJKE VRAAG BUITEN DE
RAADSZITTINGEN**

2025/046

Indiener: K. Lauwers

Datum indiening: 26 maart 2025

Vraag: Koolstofvrij Mechelen

Antwoord college

V: Heeft het stadsbestuur berekend hoe men tegen 2050 effectief alle gebouwen zal kunnen verwarmen op een duurzame en CO₂-vrije manier?

A:

- Het studiebureau Ingenium heeft in 2022 in opdracht van het stadsbestuur de warmte- en CO₂-balans opgemaakt om van de huidige manier van verwarmen (op basis van fossiele brandstoffen) te evolueren naar fossiel-vrije verwarmingstechnieken (warmtepompen en warmtenetten). Ingenium heeft berekend dat de warmtevraag moet **halveren** tegen 2050 zodat de resterende warmtevraag kan ingevuld worden met groene warmte uit (individuele) warmtepompen (**60%**) en (collectieve) warmtenetten (**40%**).
- Als aanvulling op deze high-level berekening heeft het stadsbestuur een pragmatische berekening gemaakt vertrekkende van open data van Fluvijs en cijfers van VITO i.h.k.v. het burgemeesterconvenant. Zo bevinden zich er ca. 35.000 toegangspunten aardgas in Mechelen. Om in 2050 volledig aardgasvrij te zijn, moeten tussen 1.1.2026 en 31.12.2049 (25 jaar) **jaarlijks 1.400 gebouwen** overschakelen naar een fossielvrije manier van verwarmen.
- Het stadsbestuur heeft dit voor bepaalde wijken, gebouwtypes of technologieën nog verder doorgerekend. In het kader van de EU City Facility heeft het consortium Ingenium – Bureau Bouwtechniek en Contutti dit in detail doorgerekend voor één gebouwtype namelijk **residentiële appartementsgebouwen** in Mechelen in particulier eigendom. In totaal betreft het ca. **1.408** appartementsgebouwen.
- Meer informatie over de gevoerde studies en berekeningen:
<https://klimaatneutraal.mechelen.be/warmteplan-analyse>

V: Hoe wil men dit juist realiseren, wat zijn de kwalitatieve en kwantitatieve maatregelen die hierachter zitten?

A:

- De stedelijke warmtestrategie zet in op vier pijlers:
 1. Warmteplanning: inzetten van ruimtelijke planning en omgevingsprocedures om de nodige stappen te zetten met het warmtebeleid
 2. Collectieve warmte (warmtenetten):
 3. Gebouwverduurzaming:
 4. Warmtecoalitie: sleutelactoren bijeenbrengen en engageren om samen te werken en mee te investeren voor de uitvoering van de warmtestrategie

In de warmtestrategie, die is vastgesteld door de gemeenteraad in maart 2024 (GR 25 maart 2024), zijn de maatregelen kwalitatief beschreven per pijler.

- Het stadsbestuur heeft afgelopen jaar samen met partners uit de warmtecoalitie enkele sleutelacties opgepakt om kwalitatief en kwantitatief verder uit te werken. De belangrijkste zijn:
 - o Warmtenetprogramma: Het stadsbestuur stelt momenteel samen met distributienetbeheerder Fluvius een warmtenetprogramma op voor de uitrol van warmtenetten in Mechelen in de periode 2026-2031. Het stadsbestuur heeft hiervoor een beheersoverdracht gedaan in januari 2025 (GR 27 januari 2025). Beoogde oplevering van het warmtenetprogramma is eind 2025, contact voor Fluvius is Karel Van Butsel, afdelingshoofd Product management Warmte. Tegelijkertijd worden concrete warmtenetprojecten uitgewerkt. Het stadsbestuur heeft hiervoor het consortium Kelvin Solutions – Klimaan cvso – Pro Flow en Schuermans Advocaten aangesteld voor juridisch, technische en financiële expertise om dit proces te ondersteunen.
 - o Collectieve renovaties: Het stadsbestuur heeft Europese middelen verworven via het project REFINED om 5 wijkrenovaties en 20 renovaties van appartementsgebouwen uit te voeren. Een partnerschap o.l.v. Stad Mechelen ontvangt hiervoor 1 miljoen euro subsidie om 10 miljoen aan energiezuinige renovaties op deze manier uit te voeren in de periode 2025 – 2029 (4 jaar). Hierbij worden ook alternatieve manieren van financiering ontwikkeld nl. gebouwgebonden financiering van woningen en energieprestatiecontracten met appartementsgebouwen (zie verder)
- Meer informatie over de maatregelen beschreven in de warmtestrategie: <https://klimaatneutraal.mechelen.be/warmtestrategie>

V: Is bijvoorbeeld één wijkrenovatie per jaar hiervoor niet onvoldoende?

A:

- De opgave is zo enorm dat het stadsbestuur dit alleen onmogelijk kan realiseren.
- Het uitgangspunt moet zijn om publieke middelen (exploitatie en investeringen) maximaal als **hefboom** te gebruiken voor private en publieke investeringen. Een voorbeeld is het project REFINED waar het stadsbestuur zich heeft verbonden om een hefboom-factor 10 te halen (voor elke 1 euro Europese subsidie moet 10 euro aan investeringen in residentiële energie efficiëntie en hernieuwbare energiemaatregelen worden gerealiseerd in een periode van 4 jaar).
- Aanvullend zet het stadsbestuur in op samenwerkingen om zo partners te stimuleren ook hun middelen aan te wenden in lijn van de Mechelse warmtestrategie. Dit is de insteek van de **warmtecoalitie**. Een voorbeeld van zo een concrete samenwerking is de beheersoverdracht met Fluvius voor de ontwikkeling, aanleg en exploitatie van warmtenetten in Mechelen.
- Meer informatie over de warmtecoalitie:
<https://klimaatneutraal.mechelen.be/warmtecoalitie>

V: Hoe kijkt het stadsbestuur naar OEPC of een energieprestatiecontract waarbij je een totaal energetisch renovatieproject aangaat – met besparingsgarantie. Dit is in feite een lening die dan wordt terugbetaald door de besparingen op de energiefactuur. Zo moet men dus geen netto extra kost per maand afbetalen. Is dit iets dat het stadsbestuur zal bekijken?

A:

De haalbaarheid en impact van een energieprestatiecontract is afhankelijk van het type gebouw en het type maatregel.

- **Publiek patrimonium:** Partners zoals het Vlaams Energiebedrijf bieden energieprestatiecontracten zoals OEPC aan. De stadsdiensten hebben dergelijke samenwerkingen met een ESCO in het verleden al onderzocht en zullen deze optie bij toekomstige energetische renovatieprojecten ook meenemen. Om besparingen te garanderen zal de ESCO een aantal interessante maatregelen implementeren die voor een terugbetaling via de energiefactuur zullen zorgen. Belangrijk is dat de ESCO voordeel haalt uit de energiebesparingen. Daarnaast is het echter zeker ook mogelijk dat een eigen significante inbreng vereist is, afhankelijk van de investeringen en terugverdientijden.
- Het stadsbestuur verleent via het aanbod "Zonnewijzer.biz" van Klimaan cvso ook advies aan **niet-residentiële gebouwen** voor de installatie van zonnepanelen. Hieruit kan een aanbod volgen rond

- derde-partijfinanciering (wat overeenkomt met energieprestatiecontracten voor zonne-energie). Dit jaar wordt een nieuwe opdracht in de markt gezet door het stadsbestuur om deze dienstverlening terug te kunnen aanbieden voor dit gebouwsegment;
- Het stadsbestuur zal i.h.k.v. het recent goedgekeurde Europees project REFINED onderzoeken onder welke voorwaarden energieprestatiecontracten interessant kunnen zijn voor de renovatie van **residentiële appartementsgebouwen**. Een verkennend onderzoek voor deze constructie is uitgevoerd in 2022 i.h.k.v. het Europees project EU City Facility. Het stadsbestuur werkt hiervoor samen met het energiedienstenbedrijf Wattson nv, één van de partners van REFINED. Hiervoor zal een proefproject opgestart worden met 2 Verenigingen van Mede-eigenaars (VME's). Deze VME's zullen geselecteerd worden na een publieke oproep, zoals dat destijds ook gebeurd is voor de Klimaatwijk Mechelse Vesten.

Mechelen, 14 april 2024

Opdracht burgemeester
van 02.12.2024, in toepassing
van artikel 280 decreet lokaal bestuur

Gert Eeraerts
algemeen directeur

Arthur Orlans
schepen